

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av protokollet om beredskap för, insatser vid och samarbete vid olyckor förorsakade av farliga och skadliga ämnen 2000 samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet och lag om ändring av lagen om bekämpning av oljeskador

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen ska godkänna protokollet om beredskap för, insatser vid och samarbete vid olyckor förorsakade av farliga och skadliga ämnen 2000.

Protokollet kompletterar den internationella konventionen om beredskap för, insatser vid och samarbete vid förorening genom olja 1990 genom att det internationella samarbetet vid förorening till havs utvidgas till att förutom bekämpning av oljeskador gälla också samarbete vid olyckor förorsakade av farliga och skadliga ämnen. Avsikten med protokollet är att främja parternas beredskap för och samarbete vid olyckor.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i proto-

kollet som hör till området för lagstiftningen. Protokollet trädde i kraft internationellt år 2007. Finland undertecknade protokollet år 2000. Protokollet träder för Finlands del i kraft tre månader efter att Finland deponerar sitt godkännandeinstrument.

I propositionen ingår dessutom ett förslag till lag om ändring av lagen om bekämpning av oljeskador. Ändringen är nödvändig för att skyldigheterna i protokollet och i Europaparlamentets och rådets direktiv om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs ska fullgöras.

Lagarna avses träda i kraft samtidigt som protokollet träder i kraft för Finlands del.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING	3
2 NULÄGE	3
2.1 Internationella avtal om samarbete vid olyckor till havs	3
2.2 Samarbete vid miljöskador till havs inom EU	4
2.2.1. Allmänt samarbete	4
2.2.2. Samarbete gällande olje- och gasverksamheten	5
2.3 Lagstiftningen i Finland	5
2.3.1. Olyckor orsakade av fartyg	5
2.3.2. Olje- och gasverksamhet	6
2.4 Bedömning av nuläget	6
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	7
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	8
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	8
DETALJMOTIVERING	10
1 PROTOKOLLETS INNEHÅLL OCH FÖRHÅLLANDE TILL LAGSTIFTNINGEN I FINLAND	10
2 LAGFÖRSLAG	13
2.1 Lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet om beredskap för, insatser vid och samarbete vid olyckor förorsakade av farliga och skadliga ämnen	13
2.2 Lag om ändring av 5 § i lagen om bekämpning av oljeskador	13
3 IKRAFTTRÄDANDE	13
4 BEHOVET AV RIKSDAGENS SAMTYCKE OCH BEHANDLINGSORDNING	13
4.1 Behovet av riksdagens samtycke	13
4.2 Behandlingsordning	14
LAGFÖRSLAG	15
1. Lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet om beredskap för, insatser vid och samarbete vid olyckor förorsakade av farliga och skadliga ämnen	15
2. Lag om ändring av 5 § i lagen om bekämpning av oljeskador	16
FÖRDRAGSTEXT	17
BILAGA	30

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

År 1990 upprättades den världsomfattande konventionen om beredskap för, insatser vid och samarbete vid förorening genom olja (FördrS 32/1995, nedan *OPRC-konventionen*). Konventionen utarbetades under ledning av FN:s sjöfartsorganisation (International Maritime Organization, nedan *IMO*) i slutet av 1980-talet. Vid förhandlingarna föreslogs även att bestämmelser om beredskap för och samarbete vid kemikalieolyckor till havs skulle inkluderas i konventionen. En del av de stater som deltog i förhandlingarna, däribland Finland, föreslog redan under förhandlingarna om konventionen att OPRC-konventionen, i likhet med de regionala avtalen om bekämpningssamarbete, förutom bekämpning av oljeskador redan från början skulle ha omfattat även bekämpning av föroreningsolyckor förorsakade av farliga och skadliga ämnen. Under förhandlingarna kom man fram till en kompromiss: den konferens som år 1990 godkände OPRC-konventionen antog resolution 10, i vilken IMO uppmanas se till att tillämpningen av OPRC-konventionen utsträcks till att innefatta även övriga farliga och skadliga ämnen.

På basis av resolutionen började IMO:s skyddskommitté för marin miljö aktivt bereda ett internationellt fördrag i mitten av 1990-talet. Som ett resultat av beredningen godkände kommittén år 1999 ett förslag till protokoll. Under diplomatkonferensen i London den 9—15 mars 2000, där representanter för 79 länder deltog, godkändes protokollet om beredskap för, insatser vid och samarbete vid olyckor förorsakade av farliga och skadliga ämnen 2000 (nedan *protokollet*). Protokollet trädde i kraft internationellt den 14 juni 2007, efter att 15 stater ratificerat eller godkänt det.

Under åren 2003—2014 har oljeskade- och kemikalieolycksärenden behandlats i en arbetsgrupp underställd IMO, där också Finland har deltagit. De senaste åren har arbetsgruppen fortsatt att utarbeta ett stort antal anvisningar och handböcker om bekämpning av

oljeskador samt om bekämpning av kemikalieolyckor.

I denna proposition föreslås att protokollet godkänns. I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen och ett förslag till lag om ändring av lagen om bekämpning av oljeskador för att sätta i kraft vissa bestämmelser i protokollet.

I propositionen föreslås dessutom sådana ändringar av lagen om bekämpning av oljeskador som är nödvändiga för att de skyldigheter som ålagts Finland i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG (nedan *direktivet*) ska kunna fullgöras. Avsikten med direktivet är att ställa minimikrav för att förebygga storolyckor inom olje- och gasverksamheten till havs och för att begränsa konsekvenserna av sådana olyckor. Även om ingen olje- och gasverksamhet förekommer i Finland, kräver direktivet att Finland utser en nationell kontaktpunkt samt tillhandahåller information för andra medlemsstater i samband med olycksutredningar. Dessa skyldigheter är väldigt lika de motsvarande skyldigheterna i protokollet. Därför föreslås det i propositionen att alla dessa skyldigheter ska sättas i kraft.

2 Nuläge**2.1 Internationella avtal om samarbete vid olyckor till havs**

Finland är part i ett flertal internationella avtal om samarbete vid bekämpning av föroreningsolyckor som förorsakats av olja och andra farliga ämnen till havs. Utöver den ovannämnda OPRC-konventionen har Finland ingått följande regionala och bilaterala avtal:

— 1992 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö (FördrS 2/2000, nedan *Helsingforskonventionen eller HELCOM*); i bilaga VII till denna konvention be-

handlas samarbete vid bekämpning av föroreningsolyckor till havs,

— 1993 års avtal mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om samarbete i fråga om bekämpning av förorening av havet genom olja eller andra skadliga ämnen (FördrS 71—72/1998, nedan *Köpenhamnsavtalet*),

— 1990 års överenskommelse om samarbete mellan Finland och Ryssland vid bekämpning av förorening av Östersjön som till följd av olycksfall förorsakats av olja och andra skadliga ämnen (FördrS 54/1990), samt

— 1995 års överenskommelse om samarbete mellan Finland och Estland vid bekämpning till havs av skador genom förorening och tillhörande protokoll (FördrS 31/1995).

Dessutom har man på Arktiska rådets initiativ förhandlat fram ett avtal om samarbete kring beredskapen för och insatser vid oljeolyckor till havs i den arktiska regionen (nedan *det arktiska avtalet*). Finland deponerade sitt godkännandeinstrument för avtalet i november 2013. Avtalet har ännu inte trätt i kraft internationellt.

Alla ovannämnda multi- och bilaterala avtal innehåller liknande skyldigheter gällande beredskap för, insatser vid och samarbete vid olyckor. Parterna ska i enlighet med principerna i avtalen upprätthålla en tillräcklig nationell beredskap för olyckor. När en allvarlig olycka inträffar har parterna möjlighet att be de andra parterna om hjälp med bekämpningen. Med undantag för OPRC-konventionen medför avtalen också en skyldighet att på begäran hjälpa de andra parterna.

Man har även godkänt skadeståndsavtal om farliga och skadliga ämnen. I 2010 års konvention om ansvar och ersättning för skada i samband med sjötransport av farliga och skadliga ämnen behandlas ansvaret hos ägaren till det fartyg som orsakat skadan att ersätta kostnaderna för föroreningsolyckan och bekämpningen av den samt den internationella fonden för farliga och skadliga ämnen. Konventionen har dock ännu inte trätt i kraft, och det kan ta flera år innan den gör det.

2.2 Samarbete vid miljöskador till havs inom EU

2.2.1. Allmänt samarbete

Under de senaste åren har även Europeiska unionen utvecklat lagstiftning kring miljöskydd för sjöfarten. Lagstiftningen grundar sig huvudsakligen på bestämmelser som antagits inom IMO. Vissa av bestämmelserna inom EU är dessutom striktare än eller kompletterar IMO:s bestämmelser. Avsikten med lagstiftningen är bland annat att på unionens medlemsstaters territorium effektivisera tillämpningen av de konventioner som godkänts av IMO och att genomföra de bestämmelser i konventionerna som ännu inte trätt i kraft internationellt.

Europaparlamentet och rådet har genom sitt beslut (1313/2013/EU) från december 2013 inrättat en civilskyddsmekanism för unionen. Denna mekanism ska i första hand skydda människor, men även miljö och egendom samt kulturarvet, mot alla typer av naturkatastrofer och katastrofer som orsakats av människor. Skyddet gäller både katastrofer som inträffar inom unionen och sådana som inträffar utanför unionen, såsom storolyckor och miljökatastrofer.

Europeiska gemenskapen inrättade Europeiska sjösäkerhetsbyrån EMSA genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1406/2002. Syftet med inrättandet av byrån var att skapa en hög, enhetlig och effektiv nivå på sjösäkerheten, sjöfartsskyddet, förhindrandet av och insatser vid föroreningar från fartyg samt insatser vid föroreningar av havet orsakade av olje- och gasinstallationer. EMSA ger operativt bistånd till medlemsstaterna samt administrerar nätverket av oljebekämpningsfartyg i beredskap. Byrån erbjuder även en satellittjänst för bevakning och övervakning av oljeläckage (CleanSeaNet). Kuststater kan genom unionens civilskyddsmekanism begära hjälp av oljebekämpningsfartyg. EMSA samlar dessutom in, analyserar och distribuerar information om de bästa kutyerna, teknikerna och innovationerna för bekämpning av havsföroreningar. Byrån samarbetar även med sakkunniga i medlemsstaterna och med IMO inom ramarna för gäl-

lande regionala avtal om bekämpning av havsföroreningar.

2.2.2. Samarbete gällande olje- och gasverksamheten

Direktivet om olje- och gasverksamhet innehåller vissa skyldigheter för att förebygga och bekämpa olje- och gasolyckor. Till skyldigheterna i direktivet hör att förebygga allvarliga olyckor i samband med olje- och gasverksamhet till havs. Direktivet innehåller även bestämmelser om bland annat förberedelser inför och genomförande av olje- och gasverksamhet till havs, strategi för förebyggande av olyckor, insyn och informationsutbyte, samarbete samt beredskap för och åtgärder vid olyckor.

Endast en del av EU:s medlemsstater har sådan borrhningsverksamhet som berörs av direktivet. Länder som Finland har sådana havsområden, men inte sådan verksamhet, som avses i direktivet. Av denna orsak försökte Finland tillsammans med Sverige och Estland under beredningen av direktivet undvika att onödiga skyldigheter vid genomförandet av direktivet skulle införas. Under beredningen gjordes skyldigheterna för genomförandet av direktivet mera flexibla. Det slutliga direktivet innehåller endast några få skyldigheter för medlemsstater som inte har sådan verksamhet som omfattas av direktivet.

Enligt artikel 41 i direktivet ska medlemsstater som inte har någon olje- och gasverksamhet till havs inom sin jurisdiktion, och där det inte registrerats några företag som utövar sådan verksamhet, vara skyldiga att sätta i kraft endast de åtgärder som är nödvändiga för att följa artiklarna 32 och 34 i direktivet. Dessa medlemsstater får inte ge licens för borrhningsverksamhet förrän de har införlivat återstående bestämmelser enligt direktivet. Enligt artikel 41.5 i direktivet ska, i fall av en senare registrering av ett företag som idkar borrhningsverksamhet i medlemsstaten i fråga, den medlemsstatens skyldighet att verkställa de åtgärder som är nödvändiga för att följa direktivets artikel 20 (verksamhetsutövars informationsskyldighet) enbart gälla från och med tolv månader efter registreringen.

Enligt artikel 34 i direktivet ska medlemsstaterna fastställa sanktioner för överträdelser av nationella bestämmelser som har utfärdats enligt direktivet.

Enligt artikel 32.1 i direktivet ska medlemsstaterna utse en kontaktpunkt för utbyte av information med berörda angränsande medlemsstater. Enligt artikel 32.2 ska de även säkerställa att det finns tillräcklig förmåga för räddningsinsatser om de skulle drabbas av en allvarlig olycka. Enligt artikel 32.3 ska medlemsstaterna samordna sin nationella insatsplanering inom den marina miljön med andra berörda medlemsstater i den utsträckning som krävs för att säkerställa så effektiva åtgärder som möjligt vid en allvarlig olycka. I artikel 32.4 förutsätts vidare att en medlemsstat utan olje- och gasverksamhet till havs inom sin jurisdiktion, om den drabbas av en allvarlig olycka, ska vidta alla lämpliga åtgärder, i enlighet med den nationella insatsplaneringen. Den ska också se till att den information som den kontrollerar och som finns tillgänglig inom dess jurisdiktion och som kan vara av relevans för en fullständig utredning av den allvarliga olyckan tillhandahålls eller görs tillgänglig på begäran för den medlemsstat som utför utredningen.

I artikel 38 i direktivet finns särskilda bestämmelser om ändring av direktiv 2004/35/EG¹. I artikeln ingår en särskild bestämmelse om ikraftträdande, dvs. artikel 38.2, enligt vilken medlemsstaterna senast den 19 juli 2015 ska genomföra artikel 38.1, i vilken begreppet skador på vatten definieras.

2.3 Lagstiftningen i Finland

2.3.1. Olyckor orsakade av fartyg

Bestämmelser om förebyggande av, bekämpningsberedskap för och bekämpning av oljeskador och kemikalieolyckor förorsakade av fartyg finns i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009) och i lagen om bekämpning av oljeskador (1673/2009). Syftet med miljöskyddslagen för sjöfarten är att förhindra miljöförstöring som orsakas av normal drift av

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador.

fartyg. Förhindrandet sker genom förbud av utsläpp av skadliga ämnen till luft och vatten eller genom begränsningar av sådana utsläpp. I lagen ingår även bestämmelser om bland annat kaptenens anmälningsskyldighet och skyldighet att ha beredskap för olyckor. Enligt 12 kap. 3 § är Finlands miljöcentral ledande tillsynsmyndighet när det gäller tillsynen över efterlevnaden i Finlands territorialvatten och ekonomiska zon av utfärdade bestämmelser och föreskrifter om utsläpp till vatten från fartyg. Enligt 12 kap. 1 § är övriga tillsynsmyndigheter bland andra Trafiksäkerhetsverket, närings-, trafik- och miljöcentralerna, gränsbevakningsväsendet, tullverket och polisen. Kommunikationsministeriet och miljöministeriet ska inom respektive förvaltningsområde sörja för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamheten enligt denna lag.

Syftet med lagen om bekämpning av oljeskador är bland annat att se till att det finns beredskap för att bekämpa olje- och kemikalieskador orsakade av fartyg samt att avhjälpa sådana skador. I lagen ingår även bestämmelser om planer för bekämpning av oljeskador och om skyldigheterna gällande hamnarnas beredskapsplaner och åtgärder. Enligt 2 kap. har Finlands miljöcentral på riksnivå hand om beredskapen för, bekämpningen av och utbildningen om miljöskador.

2.3.2. Olje- och gasverksamhet

Havsskyddslagen (1415/1994) behandlar fasta eller flytande anläggningar eller konstruktioner i havet som används för att prospektera efter, nyttja eller utvinna gas eller olja och till därmed förbundna aktiviteter eller för att lasta eller lossa olja. Sålunda täcker tillämpningsområdet även den olje- och gasverksamhet som avses i direktivet. I lagen ingår ett allmänt förbud mot förorening av havet, och den tillämpas även på annat skydd av havet utanför Finlands ekonomiska zon. I 11 § ingår en skyldighet att ansöka om tillstånd för prospektering efter olja och gas samt för därmed förbundna aktiviteter.

Finland har på internationell nivå förbundit sig till många skyldigheter som rör samarbete och beredskap i fall av olyckor orsakade av olja och skadliga och farliga ämnen. De

skyldigheter i direktivet som rör förmågan för räddningsinsatser vid en allvarlig olycka samt informationsutbyte stater emellan motsvarar skyldigheterna i artiklarna 13 och 14 i och i bilaga VII till Helsingforskonventionen. Dessa skyldigheter har satts i kraft genom förordning (2/2000).

Finland har även många olika handlingsplaner som gäller miljöskador. Bestämmelser om skyldigheten att göra upp planerna och om innehållet i dem finns i 12 och 13 § i lagen om bekämpning av oljeskador och i statsrådets förordning (249/2014). Finlands beredskapsplan för bekämpning av stora och långvariga fartygsoljeskador publicerades år 2011 ("Handlingsplan för stora fartygsoljeskador — Organisering och ledning av bekämpningen samt informationsförmedling", Miljöministeriets rapporter 26/2011). År 2012 publicerade Finlands miljöcentral Finlands nationella handlingsplan för ekologiska konsekvenser av oljeskador på Östersjön (Miljöförvaltningens anvisningar 6/2012). Dessutom har Finland regionala bekämpningsplaner och samarbetsplaner för bekämpning. Ovannämnda planer bildar tillsammans Finlands nationella handlingsplan, som kan kallas den nationella beredskapsplanen.

2.4 Bedömning av nuläget

Finland är part i OPRC-konventionen och har godkänt ett flertal internationella avtal om samarbete vid olyckor. Därför skulle det vara konsekvent att Finland godkänner protokollet.

Den skyldighet i protokollet som gäller att utse en nationell kontaktpunkt och att anmäla oljeskador och kemikalieolyckor ingår i OPRC-konventionen och i överenskommelsen mellan Finland och Estland om samarbete vid bekämpning. Vad gäller dessa avtal utsågs kontaktpunkten i ikraftträdandeförordningen för avtalet. Med stöd av olika avtal har olika kontaktpunkter utsetts, så det vore önskvärt att de skyldigheter som gäller kontaktpunkterna tas in på lagnivå så att rättsläget förtydligas.

Inga sådana företag som utövar olje- eller gasverksamhet som avses i direktivet har registrerats i Finland, och ingen sådan verk-

samhet utövas inom Finlands jurisdiktion. Det är också osannolikt att företag som utövar olje- eller gasverksamhet skulle registreras inom de närmaste åren och att någon skulle ansöka om tillstånd för sådan verksamhet. Därför är Finland enligt artikel 41 i direktivet skyldigt att sätta i kraft endast artiklarna 32 och 34 i direktivet. Eftersom skyldigheterna i artikel 32 varken gäller privatpersoner eller privata verksamhetsutövare, är det inte nödvändigt att i Finland utfärda särskilda genomförandebestämmelser med anledning av artikel 34, enligt vilken medlemsstaterna ska föreskriva om sanktioner.

Vad gäller genomförandet av artikel 32 liknar skyldigheterna till tillräcklig förmåga för räddningsinsatser vid allvarliga olyckor och till samarbete med andra stater skyldigheterna i artiklarna 13 och 14 och i bilaga VII till Helsingforskonventionen. Vad gäller beredskapsplanen har Finland många olika handlingsplaner som gäller miljöskador och dessutom gör Finlands miljöcentral redan nu behövliga scenarier över olycksrisken.

Vad gäller ändringen av definitionen i artikel 28 i direktivet täcker redan 177 § i miljöskyddslagen (527/2014) den nya definitionen. Skyldigheten föranleder alltså inga ändringar i lagstiftningen.

Eftersom alla övriga skyldigheter i direktivet redan fullgjorts, är de enda skyldigheter som behöver fullgöras skyldigheten att utse en kontaktpunkt för utbyte av information med angränsande medlemsstater samt skyldigheten att till övriga medlemsstater tillhandahålla information för olycksutredningar.

Det mest ändamålsenliga är att genomföra de lagstiftningsåtgärder för utseende av en kontaktpunkt och tillhandahållande av information som direktivet kräver genom lagen om bekämpning av oljeskador. Trots att 11 § i havsskyddslagen behandlar olje- och gasverksamhet, ingår bestämmelser om det egentliga samarbete vid olyckor som direktivet kräver i lagen om bekämpning av oljeskador. Därför föreslås det i denna proposition att de skyldigheter i direktivet som ska genomföras ska ingå i lagen om bekämpning av oljeskador.

Om Finland senare beviljar tillstånd för verksamhet som berörs av direktivet, ska de övriga skyldigheterna i direktivet fullgöras

innan dess. Om det i Finland registreras ett företag som utövar verksamhet som berörs av direktivet, ska skyldigheterna i artikel 20 fullgöras inom den tid som föreskrivs i direktivet. I detta fall ska även skyldigheterna gällande sanktioner i artikel 34 beaktas.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Syftet med protokollet är att utvidga den internationella beredskap för olyckor i den marina miljön som grundar sig på 1990 års OPRC-konvention, så att beredskapen utöver olja även gäller farliga och skadliga ämnen. Protokollet har i stor utsträckning samma innehåll när det gäller farliga och skadliga ämnen som OPRC-konventionen har när det gäller olja.

Protokollet förpliktar parterna att se till att protokollet och dess bilaga genomförs nationellt. I protokollet finns även vissa skyldigheter som rör fartyg, såsom skyldigheten att för varje fartyg göra upp en beredskapsplan för föroreningsolyckor och skyldigheten att meddela om olyckor. Protokollet innehåller dessutom bestämmelser om de system för beredskap som hamnar och anläggningar för hantering av farliga och skadliga ämnen ska ha.

Protokollet innehåller grundläggande skyldigheter för och ytterligare krav på parternas system för beredskap. Dessa krav inkluderar bland annat upprättande av en nationell beredskapsplan och införskaffande av tillräcklig bekämpningsmateriel. Kraven kan uppfyllas genom internationellt samarbete eller i samarbete med företag inom området. Parterna i protokollet är överens om att de, inom ramen för sina möjligheter och tillgång till vederbörliga resurser, på begäran ska lämna råd, tekniskt bistånd och bekämpningsmateriel till parter som berörs av föroreningsolyckor. Dessutom förpliktar protokollet parterna att underlätta inresan i landet och genomresan för grupper som bistår med bekämpning samt att samarbeta för att främja forsknings- och utvecklingsarbete kring bekämpning av olyckor. Bilagan till protokollet innehåller bestämmelser om principerna för finansiering av kostnader för bistånd.

Syftet med denna proposition är att riksdagen ska godkänna protokollet. I propositionen ingår ett förslag till lag, genom vilken de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft. I syfte att förtydliga rättsläget föreslås det att lagen om bekämpning av oljeskador ändras så att den innehåller en bestämmelse enligt vilken Finlands miljöcentral verkar som en kontaktpunkt som avses i de internationella avtal om bekämpning av olyckor i den marina miljön som är bindande för Finland samt ansvarar för skyldigheten att meddela andra stater. Det föreslås att kontaktpunkten, i samband med förordningen om lagens ikraftträdande, meddelas genom ett meddelande av miljöministeriet, och att kontaktpunkten för OPRC-konventionen samtidigt uppdateras så att den motsvarar denna praxis.

Vad gäller direktivet har inga företag som utövar sådan olje- eller gasverksamhet som avses i direktivet registrerats i Finland, och ingen sådan verksamhet utövas inom Finlands jurisdiktion. Därför är Finland skyldigt att sätta i kraft endast artikel 32 i direktivet. Med undantag för skyldigheterna att utse en kontaktpunkt och tillhandahålla information i samband med olycksutredningar, uppfyller Finlands lagstiftning kraven i artikeln. Eftersom även protokollet innehåller liknande skyldigheter, föreslås det att alla skyldigheter fullgörs och rättsläget förtydligas också när det gäller fullgörandet av andra skyldigheter i internationella avtal, så att skyldigheterna ingår i lagen om bekämpning av oljeskador.

4 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga direkta ekonomiska eller andra betydande konsekvenser.

I miljöskyddslagen för sjöfarten och i lagen om bekämpning av oljeskador finns redan nu bestämmelser om myndigheternas uppgifter när det gäller att bekämpa kemikalieolyckor som orsakas av fartyg. Noggrannare bestämmelser om den myndighet som är kontaktpunkt och ansvarar för olycksmeddelanden finns inte i någon av lagarna. Eftersom liknande skyldigheter ingår även i andra internationella skyldigheter som är bindande för Finland, förtydligas myndigheternas uppgiftsbeskrivning och rättsläget om dessa

uppgifter anges i lagen om bekämpning av oljeskador. Finlands miljöcentral ska verka som en nationell sådan behörig myndighet som avses i protokollet.

I räddningslagen (379/2011), statsrådets förordning om transport och tillfällig förvaring av farliga ämnen på hamnområden (251/2005) och lagen om bekämpning av oljeskador (1673/2009) finns bestämmelser om hamnarnas skyldighet att göra upp räddningsplaner och säkerhetsutredningar. I miljöskyddslagen för sjöfarten, lagen om bekämpning av oljeskador och räddningslagen finns redan nu bestämmelser om fartygsbefälhavarens skyldighet att anmäla skador och om fartygets skyldighet att göra upp en beredskapsplan för förorening.

I statsbudgeten anvisas under moment 35.10.20 (skydd mot miljöskador) ett förslagsanslag som även kan användas för kostnader för internationellt samarbete inom området. Bilagan till protokollet kräver att det land som begärt bistånd i regel ska ersätta kostnaderna för insatsen. I första hand ansvarar den som orsakat olyckan, dvs. i allmänhet fartygets rederi och dess skadeförsäkringsbolag, för ersättning av kostnaderna för bekämpning av en olycka.

Propositionen har indirekta positiva miljökonsekvenser, eftersom protokollet främjar Finlands beredskap för och förmåga att hantera olyckor samt samarbetet mellan parterna i fall av olyckor orsakade av farliga och skadliga ämnen. Avsikten med direktivet är att förebygga och begränsa olje- och gasolyckor till havs, så även genomförandet av direktivet har positiva miljökonsekvenser.

5 Beredningen av propositionen

Miljöministeriet bad i ett brev daterat den 17 december 1999 utrikesministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, trafikministeriet, Finlands miljöcentral och Kemiindustrin rf om eventuella kommentarer om förslaget till protokoll som behandlats på konferensen år 1990 och om förslagen till resolutioner. Ingen framställde några anmärkningar om innehållet i protokollet eller i resolutionerna.

Miljöministeriet föreslog sedan i ett brev daterat den 7 september 2000 för utrikesmi-

nisteriet att protokollet skulle undertecknas och ratificeras. På grundval av miljöministeriets brev begärde utrikesministeriet den 15 september 2000 yttranden om protokollet av justitieministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, undervisningsministeriet, kommunikationsministeriet, handels- och industriministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Finlands miljöcentral, Sjöfartsverket och Ålands landskapsstyrelse. I yttrandena understöddes ett undertecknande av protokollet.

Finland undertecknade protokollet med förbehåll för godkännande vid IMO:s huvudkontor i London den 21 december 2000.

Vad gäller beredningen av direktivet lämnade statsrådet år 2011 till riksdagen en E-

skrivelse (E 109/2011) om kommissionens förslag (KOM(2011) 688 slutlig).

Utkastet till proposition har sänts på remiss till följande remissinstanser: utrikesministeriet, justitieministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, Trafikverket, Trafiksäkerhetsverket, Finlands miljöcentral, Finlands näringsliv, WWF Finland, Natur och Miljö r.f., Finlands Fackförbunds Centralorganisation (FFC rf), Finlands naturskyddsförbund, Rederierna i Finland rf. De synpunkter som lades fram i utlåtandena har beaktats i propositionens slutliga utformning.

DETALJMOTIVERING

1 Protokollens innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland

Artikel 1. Allmänna bestämmelser. Artikel 1 förpliktar parterna att se till att protokollet och dess bilaga genomförs nationellt.

Protokollet är inte tillämpligt på örlogsfartyg eller andra statliga fartyg som utnyttjas enbart i icke-kommersiell tjänst. Undantaget följer de allmänna principerna i internationell sjöfart.

Artikel 2. Definitioner. I artikel 2.1 definieras föroreningsolycka med farliga och skadliga ämnen. Definitionen motsvarar definitionerna av oljeföroreningsolycka i OPRC-konventionen respektive oljeskada och fartygskemikalieolycka i 3 § i lagen om bekämpning av oljeskador.

I artikel 2.2 definieras farliga och skadliga ämnen. Denna definition är omfattande och motsvarar i stor utsträckning definitionen i den så kallade MARPOL-konventionen (FördrS 51/1983). Definitionen av hamnar och anläggningar för hantering av farliga och skadliga ämnen motsvarar motsvarande definition i OPRC-konventionen.

I artikel 2.3, 2.4, 2.5 och 2.6 definieras hamnar och anläggningar för hantering av farliga och skadliga ämnen, organisationen (IMO), generalsekreteraren och oljeföroreningskonventionen (OPRC-konventionen).

Definitionerna i avtalet medför inget behov av att precisera den nationella lagstiftningen.

Artikel 3. Beredskapsplaner och rapportering. Artikel 3.1 innehåller skyldigheter gällande fartyg, såsom varje fartygs skyldighet att upprätta en beredskapsplan för föroreningsolyckor och att meddela om olyckor. Dessa skyldigheter definieras genom en allmän hänvisning till skyldigheterna i IMO:s övriga avtal. Det är på basis av bilaga II till MARPOL-konventionen och en internationell samling föreskrifter om kemikalietankfartyg, dvs. IBC-koden, obligatoriskt att ha en beredskapsplan för föroreningsolyckor. Olyckor och andra kritiska lägen ska rapporteras i enlighet med tilläggsprotokoll I till

MARPOL-konventionen. Artikel 1 gäller inte offshore-enheter, såsom oljeborrplattformar.

Bestämmelser om skyldigheten att upprätta en beredskapsplan och om skyldigheten att anmäla olyckor finns i 4 kap. 5 § och i 11 kap. 2 § i miljöskyddslagen för sjöfarten. Lagstiftningen motsvarar till denna del skyldigheterna i protokollet.

Enligt artikel 3.2 ska hamnar och anläggningar för hantering av farliga och skadliga ämnen göra upp lämpliga beredskapsplaner eller liknande arrangemang. Nationella bestämmelser om motsvarande skyldigheter finns i 16 § i lagen om bekämpning av oljeskador och i 48 § i räddningslagen.

Enligt artikel 3.3 ska de behöriga myndigheterna i en part, efter att ha fått kännedom om en föroreningsolycka, meddela andra stater vilkas intressen kan förmodas bli påverkade av olyckan. Motsvarande skyldighet finns även i vissa andra sådana avtal om samarbete vid olyckor som gäller Finland, såsom i överenskommelsen mellan Finland och Estland om samarbete vid bekämpning till havs av skador genom förorening och tillhörande protokoll (FördrS 31/1995) och i det arktiska avtalet. I Finland har man ansett att den ansvariga för meddelandena ska vara Finlands miljöcentral, som enligt lagen om bekämpning av oljeskador ansvarar för bekämpningen av fartygsoljeskador. För att säkerställa genomförandet föreslås det att en specifik bestämmelse om skyldigheten att meddela andra stater om olyckor fogas till 5 § i lagen om bekämpning av oljeskador. Genom paragrafen ges Finlands miljöcentral i uppgift att svara för internationella meddelanden.

Artikel 4. Nationella och regionala system för beredskap och insatser. I artikel 4.1 a led i förpliktas parterna att utse en myndighet som ska ansvara för beredskap för och insatser vid föroreningsolyckor och i artikel 4.1 a led iii att utse en myndighet som ska begära och lämna bistånd. Bestämmelser om den myndighet som ansvarar för bekämpning och om övriga myndigheters uppgifter finns i Finland i 12 kap. i miljöskyddslagen för sjö-

farten och i 2 kap. i lagen om bekämpning av oljeskador. Enligt 26 § i lagen om bekämpning av oljeskador är Finlands miljöcentral den myndighet som ansvarar för bekämpningen av och beredskapen för föroreningsolyckor samt den som är behörig att på Finlands vägnar begära hjälp med bekämpning eller fatta beslut om att ge hjälp till andra stater.

Artikel 4.1 a led ii förpliktar även till att utse en nationell operationell kontaktpunkt. En liknande skyldighet ingår bland annat i OPRC-konventionen och i det arktiska avtalet. I praktiken har Finlands miljöcentral skött kontakten, men av praktiska orsaker går informationen via Åbo sjöräddningscentral (MRCC), som verkar i anslutning till ledningscentralen vid Västra Finlands sjöbevakningssektion. I ikraftträdandeförordningen för OPRC-konventionen utsågs dock ledningscentralen för Finska vikens sjöbevakningssektion till kontaktpunkt. För att förtydliga sakförhållandena föreslås det att det görs ett tillägg till lagen om bekämpning av oljeskador, där Finlands miljöcentral utses till ansvarig myndighet för kontakter.

I artikel 4.1 b förpliktas parterna att upprätta en nationell beredskapsplan för beredskap och insatser. Bestämmelser om nationella och regionala beredskapsplaner finns i 13 § i lagen om bekämpning av oljeskador, och skyldigheten föranleder inga författningsändringar.

I artikel 4.2 ställs ytterligare krav på beredskapen, såsom skyldigheter gällande införskaffande av utrustning, bekämpningsplaner och utbildning. I 5 § i lagen om bekämpning av oljeskador tilldelas Finlands miljöcentral dessa uppgifter.

Artikel 4.3 förpliktar varje part att informera IMO om bland annat de nationella myndigheterna som ansvarar för bekämpningen och som är kontaktpunkter, om utrustning för insatser vid föroreningsolyckor, om sakkunskap på områden som har betydelse för insatser vid föroreningsolyckor och bärgning till sjöss samt om den nationella beredskapsplanen. IMO kan informeras om samma saker som övriga internationella organisationer och EU informerats om.

Artikel 5. Internationellt samarbete för insatser vid förorening. Artikel 5.1 förpliktar

parterna att, inom ramen för sina möjligheter, lämna bistånd till andra parter. De skyldigheter som gäller att begära och lämna bistånd som ingår i protokollet är inte lika förpliktigande som i Finlands övriga avtal om samarbete vid olyckor. Finlands beredskap att bistå med bekämpning eller sakkunskap utanför Östersjöområdet är i praktiken tämligen begränsad.

Enligt artikel 5.2 finns en möjlighet att be IMO om hjälp med finansiering av kostnaderna för bistånd.

Artikel 5.3 förutsätter att varje part ska underlätta inresan i landet, utresan och genomresan för personal, last och fartyg som fordras för att bekämpa olyckan. Bestämmelsen motsvarar bestämmelser i andra internationella avtal. I 26 § i lagen om bekämpning av oljeskador föreskrivs att Finlands miljöcentral ska bistå inresan i landet och utresan för den hjälp som kommer till Finland. Vad gäller genomresan är det möjligt att uppfylla skyldigheten genom administrativa förfaranden och myndighetssamarbete.

Artikel 6. Forskning och utveckling. Artikel 6 förpliktar parterna att inom IMO samarbeta om forskning och utveckling av området. IMO har då och då själv ordnat och ofta hjälpt till att ordna internationella konferenser och seminarier om ämnet. Internationella standardiseringsorganisationen ISO har skapat en standard för oljebekämpning i havsmiljö.

Artikel 7. Tekniskt samarbete. Artikel 7 förpliktar parterna att vid behov tillhandahålla tekniskt stöd åt andra parter. Finland har i praktiken inte bistått med utvecklingshjälp som gäller bekämpning av oljeskador eller kemikalieolyckor. Finland har i någon mån finansierat IMO:s allmänna program för utvecklingssamarbete, där ett delområde är bekämpning av oljeskador under tidigare år. IMO har även ett utvecklingsprogram för tekniskt samarbete, vars syfte är att hjälpa utvecklingsländer att följa IMO:s standarder i den verksamhet som berör havsområden. Finland har tidigare hjälpt Ryssland och de baltiska länderna att införskaffa bekämpningsmateriel som en del av närområdessamarbetet kring miljön.

Artikel 8. Främjande av bilateralt och multilateralt samarbete avseende beredskap

och insatser. Enligt artikeln ska parterna bemöda sig om att samarbeta bilateralt och multilateralt. Finland är part i Helsingforskonventionen (HELCOM) om skydd av Östersjön, vars bilaga VII behandlar bekämpningssamarbete, i Köpenhamnsavtalet mellan de nordiska länderna och i det arktiska avtalet. Dessutom har Finland ingått bilaterala avtal om oljebekämpningssamarbete med både Ryssland och Estland.

Artikel 9. Förhållande till andra konventioner och avtal. Protokollet påverkar inte parteras skyldigheter enligt andra avtal.

Artikel 10. Institutionella arrangemang. I artikeln, liksom i OPRC-konventionen, ges IMO en ansevärd mängd uppgifter för att främja genomförandet av protokollet. En grupp experter på bekämpning av föroreningsolyckor har verkat under IMO och kommittén för skydd av den marina miljön (MEPC). Expertgruppen har utarbetat ett stort antal anvisningar och handböcker om bekämpning av oljeskador och delvis även om bekämpning av kemikalieolyckor. I samband med organisationsförändringen inom IMO år 2013 beslutades det att de ärenden gällande oljeskador och kemikalieolyckor som faller under OPRC-konventionen eller protokollet flyttas till ansvarsområdet för den arbetsgrupp som koncentrerar sig på förebyggande av föroreningar. De anvisningar som för tillfället färdigställs handlar bland annat om internationell hjälp med bekämpningsmateriel, beredskapsplanering av oljebekämpning samt kunskap om de delområden inom lagstiftning och administration som gäller kemikalieolyckor. IMO:s modellkurser om bekämpning av kemikalieolyckor omarbetades för några år sedan. Även om arbetsgruppen har märkt att anvisningarna om bekämpning av kemikalieolyckor behöver ses över, har länderna under de senaste åren inte varit särskilt ivriga att ta ansvar för detta arbete.

Artikel 11. Utvärdering av protokollet. Parterna ska ta ställning till protokollets effektivitet.

Artikel 12. Ändringar. Artikeln motsvarar de ändringsartiklar som finns i IMO:s övriga avtal. Formuleringarna är på vissa ställen tydligare än i OPRC-konventionen.

Artikel 13. Undertecknande, ratifikation, godtagande, godkännande och anslutning. Artikeln innehåller de sedvanliga bestämmelserna om ratifikation, godtagande och godkännande av protokollet samt anslutning till det. Protokollet stod öppet för undertecknande vid IMO:s huvudkontor i London till och med den 14 mars 2001 och har därefter stått öppet för anslutning. Sammanlagt 33 stater är parter i protokollet. En stat som är part i OPRC-konventionen får även bli part i protokollet.

Artikel 14. Stater som har mer än ett rätts-system. Artikeln berör stater med flera rätts-system, och den är en relativt ny bestämmelse i IMO:s avtal. I praktiken handlar det närmast om Kina och Hongkong. Hongkong är part i vissa sådana avtal där Kina ännu inte är part.

Artikel 15. Ikraftträdande. Artikeln innehåller ikraftträdandebestämmelser. Protokollet trädde i kraft den 14 juni 2007. I de stater som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till protokollet efter ikraftträdandet träder protokollet i kraft tre månader efter dagen för deponering av ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet.

Artikel 16. Uppsägning. Protokollet får sägas upp av en part tidigast efter fem år räknat från den dag då protokollet träder i kraft för den parten. Därefter kan protokollet sägas upp när som helst. Uppsägningen sker genom ett skriftligt meddelande till depositarien, och den träder i kraft tidigast tolv månader efter det att depositarien tagit emot meddelandet.

Artikel 17. Depositarie. Protokollet ska deponeras hos IMO:s generalsekreterare.

Artikel 18. Språk. Giltiga versioner av protokollet är texterna på arabiska, kinesiska, engelska, franska, ryska och spanska språken.

Bilaga. I bilagan till protokollet finns bestämmelser om ersättning av kostnader för bistånd. Principen har varit att den begärande parten ska svara för kostnaderna för insatsen. Bilagan motsvarar bilagan till OPRC-konventionen, och principerna i den motsvarar de principer för ersättning av kostnader för bistånd som finns i de övriga avtal om bekämpningssamarbete som Finland ingått.

2 Lagförslag

2.1 Lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet om beredskap för, insatser vid och samarbete vid olyckor förorsakade av farliga och skadliga ämnen

1 §. Genom paragrafen sätts de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen i kraft. Nedan i det avsnitt som behandlar behovet av riksdagens samtycke redogörs för de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen.

2 §. Om sättande i kraft av de övriga bestämmelserna i protokollet och om ikraftträdandet av lagen bestäms genom förordning av statsrådet. Avsikten är att lagen ska träda i kraft samtidigt som protokollet träder i kraft för Finlands del.

2.2 Lag om ändring av 5 § i lagen om bekämpning av oljeskador

5 §. *Finlands miljöcentrals uppgifter.* Det föreslås att Finlands miljöcentral, utöver de uppgifter som nämns i paragrafen, åläggs att meddela andra stater om fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor i enlighet med Finlands internationella skyldigheter samt att vara nationell kontaktpunkt. Dessutom föreslås det att uppgifterna utökas med skyldigheten att i fall av föroreningar utbyta information med angränsande medlemsstater som finns i direktivet.

Utökningen grundar sig på flera förpliktelser som är bindande för Finland internationellt eller på EU-nivå. Skyldigheten att meddela andra stater om en fartygsoljeskada eller fartygskemikalieolycka som förmodas påverka deras intressen ingår i artikel 3.3 i protokollet. Dessutom ingår skyldigheten att utbyta information i direktivet. Även skyldigheten att utse en nationell operationell kontaktpunkt för utbyte av information hör till skyldigheterna i protokollet och i OPRC-konventionen.

Finlands miljöcentral ansvarar i praktiken redan för att meddela andra och utbyta information. Informationen går ofta via Åbo sjöräddningscentral, eftersom man där har en

heltäckande jourberedskap för mottagande och utbyte av information i realtid.

3 Ikraftträdande

Protokollet trädde i kraft internationellt den 14 juni 2007. Den 30 augusti 2014 hade 33 stater ratificerat, godtagit eller godkänt protokollet. Protokollet träder för Finlands del i kraft tre månader efter att Finland deponerar sitt ratifikations- eller godkännandeinstrument hos IMO:s generalsekreterare, som är depositarie. Det föreslås att lagförslagen i propositionen sätts i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet samtidigt som protokollet träder i kraft för Finlands del. Avsikten är att lagförslagen ska sättas i kraft inom den tidsfrist för genomförandet av direktivet som anges i artikel 41 i direktivet och som löper ut den 19 juli 2015.

Protokollet innehåller bestämmelser om miljövard som enligt 18 § 10 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör till landskapets lagstiftningsbefogenhet. För att det förslag till ikraftträdandelag som ingår i propositionen ska kunna träda i kraft i landskapet Åland behövs således bifall av Ålands lagting enligt 59 § 2 mom. i självstyrelselagen.

4 Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning

4.1 Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 95 § i Finlands grundlag ska de bestämmelser i internationella förpliktelser som hör till området för lagstiftningen sättas i kraft internt genom en särskild lag om ikraftträdande. Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis ska en bestämmelse anses höra till området för lagstiftningen, om den gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, om den i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, om den sak som bestämmelsen gäller enligt grundlagen ska föreskri-

vas i lag, om det finns lagbestämmelser om den sak som bestämmelsen gäller eller om det enligt rådande uppfattning i Finland ska lagstiftas om saken. Enligt grundlagsutskottet hör en bestämmelse i ett internationellt åtagande till området för lagstiftningen oberoende av om den strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11/2000 rd, GrUU 12/2000 rd och GrUU 45/2000 rd).

Godkännandet av protokollet kräver inga ändringar av sakinnehållet i gällande lagar.

Protokollet innehåller dock bestämmelser som redan finns på lagnivå. Av bestämmelserna i protokollet hör framför allt artikel 3 till området för lagstiftningen. Artikeln förpliktar fartyg som transporterar farliga ämnen liksom kemikaliehamnar och andra anläggningar för hantering av farliga och skadliga ämnen att göra upp beredskapsplaner samt fartyg att meddela om kemikalieolyckor som de påträffat. Bestämmelser om fartygs skyldighet att göra upp beredskapsplaner finns i 4 kap. 5 § i miljöskyddslagen för sjöfarten och bestämmelser om anmälningsskyldighet i 11 kap. 2 § i lagen. Bestämmelser om hamnars skyldighet att göra upp beredskapsplaner finns i 48 § i räddningslagen och i 16 § i lagen om bekämpning av oljeskador. Detsamma gäller artikel 4 i protokollet, där det finns bestämmelser om skyldigheter som gäller system för beredskap. Bestämmelser om detta finns i 12 kap. i miljöskyddslagen för sjöfarten och i 2 kap. och 26 § i lagen om bekämpning av oljeska-

dor. Dessutom finns bestämmelser om underlättande av inresan i landet och genomresan för utländska grupper som bistår med bekämpning, som det bestäms om i artikel 5.3 i protokollet, i 26 § 2 mom. i lagen om bekämpning av oljeskador. Ovannämnda bestämmelser hör sålunda till området för lagstiftningen, och därför kräver godkännandet av protokollet riksdagens samtycke.

4.2 Behandlingsordning

Protokollet innehåller inga bestämmelser som skulle gälla grundlagen på det sätt som avses i 95 § 2 mom. i lagen. Därför förutsätter ikraftsättandet inte s.k. inskränkt grundlagsordning. Eftersom bestämmelserna i avtalet inte heller i övrigt strider mot grundlagen anser regeringen att det är möjligt att behandla lagförslaget om sättande i kraft av de avtalsbestämmelser som hör till området för lagstiftningen i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås att riksdagen godkänner protokollet om beredskap för, insatser vid och samarbete vid olyckor förorsakade av farliga och skadliga ämnen som ingicks i London den 15 mars 2000.

Eftersom protokollet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

*Lagförslag***1.****Lag**

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet om beredskap för, insatser vid och samarbete vid olyckor förorsakade av farliga och skadliga ämnen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet från år 2000 om beredskap för, insatser vid och samarbete vid olyckor förorsakade av farliga och skadliga ämnen gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Om sättande i kraft av de övriga bestämmelserna i protokollet och om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av statsrådet.

2.

Lag**om ändring av 5 § i lagen om bekämpning av oljeskador**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 5 § i lagen om bekämpning av oljeskador (1673/2009) ett nytt 5 mom. som följer:

5 §

Finlands miljöcentrals uppgifter

Finlands miljöcentral är den kontaktpunkt som avses i internationella avtal om bekämpning av olyckor i den marina miljön som är bindande för Finland och svarar för att meddelanden lämnas till andra stater om fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor i en-

lighet med dessa avtal. Dessutom är Finlands miljöcentral den kontaktpunkt som avses i artikel 32.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG och tillhandahåller den medlemsstat som avses i artikel 32.4 b information enligt den punkten.

Denna lag träder i kraft den 201 .

Helsingfors den 16 oktober 2014

Statsministerns ställföreträdare, finansminister

ANTTI RINNE

Miljöminister *Sanni Grahn-Laasonen*

*Fördragstext**(Översättning)***PROTOKOLL OM BEREDSKAP FÖR, INSATSER VID OCH SAMARBETE VID OLYCKOR FÖRORSAKADE AV FARLIGA OCH SKADLIGA ÄMNEN 2000**

Parterna i protokollet, som är parter i den internationella konventionen om beredskap för, insatser vid och samarbete vid förorening genom olja, som upprättades i London den 30 november 1990,

som beaktar resolution 10 om att utsträcka räckvidden av 1990 års internationella konvention om beredskap för, insatser vid och samarbete vid förorening genom olja till att innefatta farliga och skadliga ämnen, som antogs av konferensen om internationellt samarbete om beredskap för och insatser vid förorening genom olja 1990,

som vidare beaktar att Internationella sjöfartsorganisationen, enligt resolution 10, som antogs av konferensen om internationellt samarbete om beredskap för och insatser vid förorening genom olja 1990, har intensifierat sin verksamhet i samarbete med alla berörda internationella organisationer om alla aspekter av beredskap för, insatser vid och samarbete vid föroreningsolyckor genom farliga och skadliga ämnen,

som beaktar principen att "förorenaren skall betala" som allmän grundsats för den internationella miljörätten,

som är medvetna om utvecklingen av en strategi för att inkorporera det förebyggande betraktelsesättet i Internationella sjöfartsorganisationens verksamhet,

som också är medvetna om att, i händelse av en olycka genom farliga och skadliga ämnen, omedelbara och effektiva insatser är av avgörande betydelse för att minimera den skada som kan följa av en sådan olycka,

har kommit överens om följande.

PROTOCOL ON PREPAREDNESS, RESPONSE AND CO-OPERATION TO POLLUTION INCIDENTS BY HAZARDOUS AND NOXIOUS SUBSTANCES, 2000

The parties to the present protocol, being to the International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation, done at London on 30 November 1990,

taking into account Resolution 10, on the expansion of the scope of the International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation 1990, to include hazardous and noxious substances, adopted by the Conference on International Co-operation on Oil Pollution Preparedness and Response 1990,

further taking into account that pursuant to Resolution 10 of the Conference on International Co-operation on Oil Pollution Preparedness and Response 1990, the International Maritime Organization has intensified its work, in collaboration with all interested international organizations, on all aspects of preparedness, response and co-operation to pollution incidents by hazardous and noxious substances,

taking account of the "polluter pays" principle as a general principle of international environmental law,

being mindful of the development of a strategy for incorporating the precautionary approach in the policies of the International Maritime Organization,

mindful also that, in the event of a pollution incident by hazardous and noxious substances, prompt and effective action is essential in order to minimize the damage which may result from such an incident,

have agreed as follows:

Artikel 1

Allmänna bestämmelser

1. Parterna åtar sig att individuellt eller tillsammans vidta alla lämpliga åtgärder i enlighet med bestämmelserna i protokollet och dess bilaga för att förbereda sig för och genomföra insatser vid en olycka med farliga och skadliga ämnen.

2. Bilagan till protokollet utgör en integrerande del av detsamma och en hänvisning till protokollet är samtidigt en hänvisning till bilagan.

3. Protokollet är inte tillämpligt på örlogsfartyg, marinens hjälpfartyg eller andra fartyg som ägs eller används av en stat och som vid tillfället utnyttjas enbart i statlig, icke-kommersiell tjänst. Varje part skall dock, genom att vidta lämpliga åtgärder som inte hindrar utnyttjandet eller utnyttjandegraden av dessa typer av fartyg som ägs eller används av parten, säkerställa att dessa fartyg, i den utsträckning det är skäligt och praktiskt möjligt, handlar på ett sätt som är förenligt med protokollet.

Artikel 2

Definitioner

I protokollet används följande definitioner:

1. *föroreningsolycka med farliga och skadliga ämnen* (nedan kallat *föroreningsolycka*): en händelse eller en serie händelser med samma upphov, däribland brand och explosion, som förorsakar eller kan förorsaka utsläpp av giftiga eller farliga substanser och utgör eller kan utgöra ett hot mot den marina miljön eller mot en eller flera staters kustlinje och vilken kräver en räddningstjänstinsats eller annan omedelbar insats.

2. *farliga och skadliga ämnen*: andra ämnen än olja som, om de införs i den marina miljön, kan vålla fara för den mänskliga hälsan, skada levande tillgångar och marint liv, skada anordningar eller störa annan lovlig användning av havet.

Article 1

General provisions

1. Parties undertake, individually or jointly, to take all appropriate measures in accordance with the provisions of this Protocol and the Annex thereto to prepare for and respond to a pollution incident by hazardous and noxious substances.

2. The Annex to this Protocol shall constitute an integral part of this Protocol and a reference to this Protocol constitutes at the same time a reference to the Annex.

3. This Protocol shall not apply to any warship, naval auxiliary or other ship owned or operated by a State and used, for the time being, only on government non-commercial service. However, each Party shall ensure by the adoption of appropriate measures not impairing the operations or operational capabilities of such ships owned or operated by it, that such ships act in a manner consistent, so far as is reasonable and practicable, with this Protocol.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Protocol:

1. *Pollution incident by hazardous and noxious substances* (hereinafter referred to as "pollution incident") means any occurrence or series of occurrences having the same origin, including fire or explosion, which results or may result in a discharge, release or emission of hazardous and noxious substances and which poses or may pose a threat to the marine environment, or to the coastline or related interests of one or more States, and which requires emergency action or immediate response.

2. *Hazardous and noxious substances* means any substance other than oil which, if introduced into the marine environment is likely to create hazards to human health, to harm living resources and marine life, to damage amenities or to interfere with other legitimate uses of the sea.

(Översättning)

3. *hamnar och anläggningar för hantering av farliga och skadliga ämnen*: hamnar och anläggningar där sådana ämnen lastas eller lossas från fartyg.

4. *organisationen*: Internationella sjöfartsorganisationen.

5. *generalsekreteraren*: organisationens generalsekreterare.

6. *oljeföroreningskonventionen*: internationella konventionen om beredskap för, insatser vid och samarbete vid förorening genom olja 1990.

3. *Sea ports and hazardous and noxious substances handling facilities* means those ports or facilities where such substances are loaded into or unloaded from ships.

4. *Organization* means the International Maritime Organization.

5. *Secretary-General* means the Secretary-General of the Organization.

6. *OPRC Convention* means the International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation, 1990.

Artikel 3

Beredskapsplaner och rapportering

1. Varje part skall kräva att fartyg som har rätt att föra dess flagg har en beredskapsplan för föroreningsolyckor och att befälhavaren, eller sådan annan person som är ansvarig för fartyget, följer rapporteringsbestämmelserna i den utsträckning som fordras. Såväl planeringskrav som rapporteringsförfaranden skall följa de tillämpliga bestämmelserna i de konventioner som har utarbetats inom organisationen och trätt i kraft för parten i fråga. Beredskapsplanerna för föroreningar från fartyg avseende offshore-enheter, inbegripet anläggningar för flytande produktion, lagringsanläggningar och lossningsanläggningar samt flytande lagringsanläggningar bör behandlas enligt nationella bestämmelser och/eller företagets miljöskyddssystem och omfattas inte av denna artikel.

2. Varje part skall kräva att de myndigheter eller personer som ansvarar för hamnar och anläggningar för hantering av farliga och skadliga ämnen under dess jurisdiktion har gjort upp sådana beredskapsplaner för olyckor eller liknande arrangemang för farliga och skadliga ämnen som den anser lämpliga, vilka beredskapsplaner skall vara samordnade med det nationella system som upprättats i enlighet med artikel 4 och har godkänts i enlighet med de system som har gjorts upp av den behöriga nationella myndigheten.

3. När de behöriga myndigheterna i en part får kännedom om en föroreningsolycka, skall de meddela andra stater vilkas intressen kan förmodas bli påverkade av olyckan.

Article 3

Emergency plans and reporting

1. Each Party shall require that ships entitled to fly its flag have on-board a pollution incident emergency plan and shall require masters or other persons having charge of such ships to follow reporting procedures to the extent required. Both planning requirements and reporting procedures shall be in accordance with applicable provisions of the conventions developed within the Organization which have entered into force for that Party. On-board pollution incident emergency plans for offshore units, including Floating Production, Storage and Offloading Facilities and Floating Storage Units, should be dealt with under national provisions and/or company environmental management systems, and are excluded from the application of this article.

2. Each Party shall require that authorities or operators in charge of sea ports and hazardous and noxious substances handling facilities under its jurisdiction as it deems appropriate have pollution incident emergency plans or similar arrangements for hazardous and noxious substances that it deems appropriate which are co-ordinated with the national system established in accordance with article 4 and approved in accordance with procedures established by the competent national authority.

3. When the appropriate authorities of a Party learn of a pollution incident, they shall notify other States whose interests are likely to be affected by such incident.

Artikel 4

Nationella och regionala system för beredskap och insatser

1. Varje part skall inrätta en nationell beredskap för att snabbt och effektivt kunna genomföra insatser vid föroreningsolyckor. Denna beredskap skall som ett minimum inkludera följande:

- a) Utseende av
 - i) den eller de behöriga nationella myndigheter som skall ansvara för beredskap för och insatser vid föroreningsolyckor,
 - ii) en eller flera nationella operationella kontaktpunkter, och
 - iii) en myndighet som är behörig att handla på statens vägnar vad gäller att begära bistånd eller besluta om att lämna begärt bistånd,
- b) en nationell beredskapsplan för beredskap och insatser, vilken skall innehålla uppgifter om de organisatoriska förhållandena mellan de olika berörda offentliga eller privata organen, varvid organisationens riktlinjer skall beaktas.

2. Varje part skall vidare inom ramen för sina möjligheter, individuellt eller genom bilateralt eller multilateralt samarbete, och i lämpliga fall i samarbete med sjöfarten och företag som hanterar farliga och skadliga ämnen, hamnmyndigheterna och andra berörda enheter, upprätta följande:

- a) I förväg utplacerad utrustning med bruksanvisning för bekämpning av föroreningsolyckor som uppfyller en lägsta nivå, som står i ett skäligt förhållande till den föreliggande risken.
- b) Ett övningsprogram för de enheter som är ansvariga för att genomföra insatser vid föroreningsolyckor samt utbildningsprogram för den berörda personalen.
- c) Detaljerade planer och sambandsmedel för insatser vid föroreningsolyckor. Sambandsmedlen bör alltid vara tillgängliga.
- d) Mekanismer för att samordna insatser vid föroreningsolyckor med möjlighet att, om så är lämpligt, uppbåda nödvändiga resurser.

3. Varje part skall säkerställa att organisationen — direkt eller genom den vederbörliga regionala enheten eller mekanismen — hålls löpande informerad om följande:

- a) Var de myndigheter och enheter som av-

Article 4

National and regional systems for preparedness and response

1. Each Party shall establish a national system for responding promptly and effectively to pollution incidents. This system shall include as a minimum:

- a) the designation of:
 - i) the competent national authority or authorities with responsibility for preparedness for and response to pollution incidents;
 - ii) the national operational contact point or points; and
 - iii) an authority which is entitled to act on behalf of the State to request assistance or to decide to render the assistance requested;
- b) a national contingency plan for preparedness and response which includes the organizational relationship of the various bodies involved, whether public or private, taking into account guidelines developed by the Organization.

2. In addition, each Party within its capabilities either individually or through bilateral or multilateral co-operation and, as appropriate, in co-operation with the shipping industries and industries dealing with hazardous and noxious substances, port authorities and other relevant entities, shall establish:

- a) a minimum level of pre-positioned equipment for responding to pollution incidents commensurate with the risk involved, and programmes for its use;
- b) a programme of exercises for pollution incident response organizations and training of relevant personnel;
- c) detailed plans and communication capabilities for responding to a pollution incident. Such capabilities should be continuously available; and
- d) a mechanism or arrangement to co-ordinate the response to a pollution incident with, if appropriate, the capabilities to mobilize the necessary resources.

3. Each Party shall ensure that current information is provided to the Organization, directly or through the relevant regional organization or arrangements, concerning:

- a) the location, telecommunication data

(Översättning)

ses i punkt 1 a befinner sig med uppgift om deras teleförbindelser och, i tillämpliga fall, uppgift om ansvarsfördelningen mellan dem.

b) Uppgifter om utrustning för insatser vid föroreningsolyckor och sakkunskap på området som har betydelse för insatser vid föroreningsolyckor och bärgning till sjöss, som på begäran får utlämnas till andra stater.

c) Partens nationella beredskapsplan.

and, if applicable, areas of responsibility of authorities and entities referred to in paragraph (1)(a);

b) information on pollution response equipment and expertise in disciplines related to pollution incident response and marine salvage which may be made available to other States, upon request; and

c) its national contingency plan.

Artikel 5

Internationellt samarbete för insatser vid förorening

1. Parterna är överens om att de, inom ramen för sina möjligheter och tillgång till vederbörliga resurser, på begäran av en part som är eller kan komma att bli berörd, skall samarbeta och lämna råd, tekniskt bistånd och utrustning för att genomföra insatser vid föroreningsolyckor som är av så allvarlig natur att det är berättigat. Betalningen av kostnaderna för sådant bistånd skall grundas på bestämmelserna i bilagan till protokollet.

2. En part som har begärt bistånd får be organisationen om hjälp med att finna källor för tillfällig finansiering av de kostnader som avses i punkt 1.

3. Varje part skall, i enlighet med tillämpliga internationella avtal, vidta nödvändiga rättsliga eller administrativa åtgärder för att underlätta följande:

a) Ankomst till, användning i och avfärd från partens territorium av fartyg, luftfartyg och andra transportmedel som sätts in vid en föroreningsolycka eller för att transportera personal, last, material och utrustning som fordras för att avhjälpa olyckan.

b) Snabb förflyttning till, genom och från partens territorium av personal, last, material och utrustning som avses i a.

Artikel 6

Forskning och utveckling

1. Parterna är överens om att direkt eller, om så är lämpligt, genom organisationen eller genom behöriga regionala organisationer eller

Article 5

International co-operation in pollution response

1. Parties agree that, subject to their capabilities and the availability of relevant resources, they will co-operate and provide advisory services, technical support and equipment for the purpose of responding to a pollution incident, when the severity of the incident so justifies, upon the request of any Party affected or likely to be affected. The financing of the costs for such assistance shall be based on the provisions set out in the Annex to this Protocol.

2. A Party which has requested assistance may ask the Organization to assist in identifying sources of provisional financing of the costs referred to in paragraph (1).

3. In accordance with applicable international agreements, each Party shall take necessary legal or administrative measures to facilitate:

a) the arrival and utilization in and departure from its territory of ships, aircraft and other modes of transport engaged in responding to a pollution incident or transporting personnel, cargoes, materials and equipment required to deal with such an incident; and

b) the expeditious movement into, through, and out of its territory of personnel, cargoes, materials and equipment referred to in subparagraph (a).

Article 6

Research and development

1. Parties agree to co-operate directly or, as appropriate, through the Organization or relevant regional organizations or arrangements

mekanismer, samarbeta för främjande och utbyte av resultat av forsknings- och utvecklingsprogram avseende förbättring av kunskaper och ökad skicklighet vad avser beredskap för och insatser vid föroreningsolyckor, inklusive metod och teknik för övervakning, begränsning, upptagning, dispersion och sanering samt andra sätt att begränsa eller lindra följderna av föroreningsolyckor samt för återställande i ursprungligt skick.

2. I detta syfte åtar sig parterna att, direkt eller, om så är lämpligt, genom organisationen eller genom behöriga regionala organisationer eller mekanismer, upprätta de nödvändiga förbindelserna mellan sina forskningsinstitutioner.

3. Parterna är överens om att, direkt eller genom organisationen eller genom behöriga regionala organisationer eller mekanismer, om så är lämpligt, främja att internationella symposier om relevanta ämnen regelbundet anordnas, däribland om teknologiska framsteg vad avser metoder och utrustning för bekämpning av föroreningsolyckor.

4. Parterna är överens om att genom organisationen eller andra behöriga internationella organisationer främja utveckling av normer för tekniker och utrustning som är förenliga med varandra för bekämpning av föroreningar genom farliga och skadliga ämnen.

Artikel 7

Tekniskt samarbete

1. Parterna åtar sig att, direkt eller genom organisationen eller andra internationella organ, i förekommande fall, vad gäller beredskap för och insatser vid föroreningsolyckor, tillhandahålla stöd åt parter som begär tekniskt bistånd

- a) för att utbilda personal,
- b) för att säkerställa att lämplig teknologi, utrustning och lämpliga hjälpmedel finns tillgängliga,
- c) för att underlätta andra åtgärder och arrangemang för beredskap för och insatser vid föroreningsolyckor, och
- d) för att initiera gemensamma forsknings- och utvecklingsprogram.

2. Parterna åtar sig att samarbeta aktivt, med beaktande av sina nationella lagar, be-

in the promotion and exchange of results of research and development programmes relating to the enhancement of the state-of-the-art of preparedness for and response to pollution incidents, including technologies and techniques for surveillance, containment, recovery, dispersion, clean-up and otherwise minimizing or mitigating the effects of pollution incidents, and for restoration.

2. To this end, Parties undertake to establish directly or, as appropriate, through the Organization or relevant regional organizations or arrangements, the necessary links between Parties' research institutions.

3. Parties agree to co-operate directly or through the Organization or relevant regional organizations or arrangements to promote, as appropriate, the holding on a regular basis of international symposia on relevant subjects, including technological advances in techniques and equipment for responding to pollution incidents.

4. Parties agree to encourage, through the Organization or other competent international organizations, the development of standards pollution combating techniques and equipment.

Article 7

Technical co-operation

1. Parties undertake directly or through the Organization and other international bodies, as appropriate, in respect of preparedness for and response to pollution incidents, to provide support for those Parties which request technical assistance:

- a) to train personnel;
- b) to ensure the availability of relevant technology, equipment and facilities;
- c) to facilitate other measures and arrangements to prepare for and respond to pollution incidents; and
- d) to initiate joint research and development programmes.

2. Parties undertake to co-operate actively, subject to their national laws, regulations and

(Översättning)

stämmelser och policy, i fråga om överföring av teknologi som rör beredskap för och insatser vid föroreningsolyckor.

policies, in the transfer of technology in respect of preparedness for and response to pollution incidents.

Artikel 8

Article 8

Främjande av bilateralt och multilateralt samarbete avseende beredskap och insatser

Promotion of bilateral and multilateral co-operation in preparedness and response

Parterna skall bemöda sig om att ingå bilaterala eller multilaterala avtal om beredskap för och insatser vid föroreningsolyckor. Kopior av sådana avtal skall tillställas organisationen som på begäran skall delge parterna dem.

Parties shall endeavour to conclude bilateral or multilateral agreements for preparedness for and response to pollution incidents. Copies of such agreements shall be communicated to the Organization which should make them available on request to the Parties.

Artikel 9

Article 9

Förhållande till andra konventioner och avtal

Relation to other conventions and other agreements

Ingenting i protokollet skall tolkas så att det medför ändrade rättigheter eller skyldigheter för någon part enligt någon annan konvention eller internationell överenskommelse.

Nothing in this Protocol shall be construed as altering the rights or obligations of any Party under any other convention or international agreement.

Artikel 10

Article 10

Institutionella arrangemang

Institutional arrangements

1. Parterna utser härmed organisationen att, med förbehåll för dess samtycke och tillgång till tillräckliga tillgångar till stöd för verksamheten, utföra följande uppgifter:

1. Parties designate the Organization, subject to its agreement and the availability of adequate resources to sustain the activity, to perform the following functions and activities:

- a) Informationstjänster
 - i) Ta emot, granska och på begäran sprida information som meddelats av parterna och annan information som lämnats från annat håll.
 - ii) Lämna bistånd med att finna källor för tillfällig finansiering av kostnader.
- b) Undervisning och utbildning
 - i) Främja utbildning i fråga om beredskap för och insatser vid föroreningsolyckor.
- ii) Främja att internationella symposier anordnas.
- c) Teknisk service
 - i) Främja samarbete i fråga om forskning och utveckling.

- a) information services:
 - i) to receive, collate and disseminate on request the information provided by Parties and relevant information provided by other sources; and
 - ii) to provide assistance in identifying sources of provisional financing of costs;
- b) education and training:
 - i) to promote training in the field of preparedness for and response to pollution incidents; and
 - ii) to promote the holding of international symposia;
- c) technical services:
 - i) to facilitate co-operation in research and development;

ii) Ge råd till stater som upprättar nationell eller regional insatsberedskap.

iii) Analysera information från parterna och relevant information från annat håll samt ge råd och information till stater.

d) Tekniskt bistånd

i) Underlätta tillhandahållande av tekniskt bistånd till stater som upprättar nationell eller regional insatsberedskap.

ii) Underlätta tillhandahållande av tekniskt bistånd och rådgivning på begäran av stater som ställs inför allvarliga föroreningsolyckor.

2. Vid genomförandet av de i denna artikel angivna verksamheterna skall organisationen sträva efter att stärka staternas förmåga att individuellt eller genom regionala arrangemang upprätta beredskap för och bekämpa föroreningsolyckor genom att utnyttja erfarenheter från stater, regionala avtal och industrins åtgärder, varvid utvecklingsländernas behov särskilt skall beaktas.

3. Bestämmelserna i denna artikel skall tillämpas i enlighet med ett program som gjorts upp av organisationen och aktualiseras av den.

Artikel 11

Utvärdering av protokollet

Parterna skall inom organisationens ram ta ställning till protokollets effektivitet i förhållande till dess syften, särskilt vad avser principerna för samarbete och bistånd.

Artikel 12

Ändringar

1. Protokollet kan ändras genom något av nedan angivna förfaranden.

2. Ändring efter behandling av organisationen

a) Ändringsförslag från en part skall tillställas organisationen och av generalsekreteraren delges alla organisationens medlemmar och alla parter senast sex månader innan de skall behandlas.

ii) to provide advice to States establishing national or regional response capabilities; and

iii) to analyse the information provided by Parties and relevant information provided by other sources and provide advice or information to States;

d) technical assistance:

i) to facilitate the provision of technical assistance to States establishing national or regional response capabilities; and

ii) to facilitate the provision of technical assistance and advice, upon the request of States faced with major pollution incidents.

2. In carrying out the activities specified in this article, the Organization shall endeavour to strengthen the ability of States individually or through regional arrangements to prepare for and combat pollution incidents, drawing upon the experience of States, regional agreements and industry arrangements and paying particular attention to the needs of developing countries.

3. The provisions of this article shall be implemented in accordance with a programme developed and kept under review by the Organization.

Article 11

Evaluation of the Protocol

Parties shall evaluate within the Organization the effectiveness of the Protocol in the light of its objectives, particularly with respect to the principles underlying co-operation and assistance.

Article 12

Amendments

(1) This Protocol may be amended by one of the procedures specified in the following paragraphs.

(2) Amendment after consideration by the Organization:

(a) Any amendment proposed by a Party to the Protocol shall be submitted to the Organization and circulated by the Secretary-General to all Members of the Organization and all Parties at least six months prior to its

(Översättning)

b) Ändringar som föreslagits och delgivits enligt a skall underställas organisationens kommitté för skydd av den marina miljön för behandling.

c) Oberoende av om de är medlemmar av organisationen skall parterna vara berättigade att delta i förhandlingarna i organisationens kommitté för skydd av den marina miljön.

d) Ändringar skall antas med två tredjedels majoritet endast av närvarande och röstande parter.

e) Ändringar som antagits i enlighet med d skall av generalsekreteraren delges alla parter för antagande.

f) i) En ändring i en artikel i protokollet eller i dess bilaga skall anses vara antagen den dag då två tredjedelar av parterna har meddelat generalsekreteraren att de har antagit den.

ii) En ändring i ett bihang skall anses vara antagen vid utgången av en tid som skall fastställas av kommittén för skydd av den marina miljön vid tidpunkten för dess antagande enligt d, vilken tid inte skall vara kortare än tio månader, om inte minst en tredjedel av parterna under denna tid meddelar generalsekreteraren sina invändningar.

g) i) En ändring i en artikel i protokollet eller i dess bilaga som antagits i enlighet med f i träder i kraft sex månader efter den dag då den har ansetts vara antagen med avseende på de parter som har meddelat generalsekreteraren att de har antagit den.

ii) En ändring i ett bihang som har antagits i enlighet med vad som anges i f ii träder i kraft sex månader efter den dag då den ansågs vara antagen med avseende på alla parter med undantag av de parter som har rest invändningar mot ändringen före den dagen. En part får när som helst ta tillbaka en tidigare gjord invändning genom ett meddelande till generalsekreteraren.

3. Ändringar genom en konferens

a) På begäran av en part, med bifall av minst en tredjedel av parterna, skall generalsekreteraren sammankalla en konferens med

consideration.

(b) Any amendment proposed and circulated as above shall be submitted to the Marine Environment Protection Committee of the Organization for consideration.

(c) Parties to the Protocol, whether or not Members of the Organization, shall be entitled to participate in the proceedings of the Marine Environment Protection Committee.

(d) Amendments shall be adopted by a two thirds majority of only the Parties to the Protocol present and voting.

(e) If adopted in accordance with subparagraph (d), amendments shall be communicated by the Secretary-General to all Parties to the Protocol for acceptance.

(f) (i) An amendment to an article or the Annex of the Protocol shall be deemed to have been accepted on the date on which two thirds of the Parties have notified the Secretary-General that they have accepted it.

(ii) An amendment to an appendix shall be deemed to have been accepted at the end of a period to be determined by the Marine Environment Protection Committee at the time of its adoption, in accordance with subparagraph (d), which period shall not be less than ten months, unless within that period an objection is communicated to the Secretary-General by not less than one third of the Parties.

(g) (i) An amendment to an article or the Annex of the Protocol accepted in conformity with subparagraph (f)(i) shall enter into force six months after the date on which it is deemed to have been accepted with respect to the Parties which have notified the Secretary-General that they have accepted it.

(ii) An amendment to an appendix accepted in conformity with subparagraph (f)(ii) shall enter into force six months after the date on which it is deemed to have been accepted with respect to all Parties with the exception of those which, before that date, have objected to it. A Party may at any time withdraw a previously communicated objection by submitting a notification to that effect to the Secretary-General.

(3) Amendment by a Conference:

(a) Upon the request of a Party, concurred with by at least one third of the Parties, the Secretary-General shall convene a Confer-

parterna för att behandla ändringar i protokollet.

b) En ändring som antagits av en sådan konferens med två tredjedels majoritet av närvarande och röstande parter skall av generalsekreteraren delges alla parter för antagande.

c) Om konferensen inte bestämmer annat, skall ändringen anses vara antagen och träda i kraft i enlighet med de förfaranden som anges i punkt 2 f och 2 g.

4. Antagande och ikraftträdande av en ändring som utgör ett tillägg till en bilaga eller ett bihang skall genomgå samma förfarande som gäller för en ändring i bilagan.

5. En part som

a) inte har antagit en ändring i en artikel eller i bilagan enligt punkt 2 f i, eller

b) inte har antagit en ändring som utgör ett tillägg till en bilaga eller ett bihang enligt punkt 4, eller

c) har gjort en invändning mot en ändring i ett bihang enligt punkt 2 f ii,

skall behandlas som en icke-part endast i fråga om tillämpningen av ändringen. Denna behandling skall upphöra när ett meddelande om antagande enligt punkt 2 f i gjorts eller när invändningen dragits tillbaka enligt punkt 2 g ii.

6. Generalsekreteraren skall underrätta alla parter om ändringar som träder i kraft enligt denna artikel och om dagen för ikraftträdandet.

7. Meddelanden om godkännande av, invändning mot eller återtagande av en invändning om en ändring enligt denna artikel skall skriftligen meddelas generalsekreteraren, som skall underrätta parterna om meddelandet och dagen för dess mottagande.

8. Ett bihang till protokollet får endast innehålla bestämmelser av teknisk natur.

ence of Parties to the Protocol to consider amendments to the Protocol.

(b) An amendment adopted by such a Conference by a two thirds majority of those Parties present and voting shall be communicated by the Secretary-General to all Parties for their acceptance.

(c) Unless the Conference decides otherwise, the amendment shall be deemed to have been accepted and shall enter into force in accordance with the procedures specified in paragraph (2)(f) and (g).

(4) The adoption and entry into force of an amendment constituting an addition of an Annex or an appendix shall be subject to the procedure applicable to an amendment to the Annex.

(5) Any Party which:

(a) has not accepted an amendment to an article or the Annex under paragraph (2)(f)(i); or

(b) has not accepted an amendment constituting an addition of an Annex or an appendix under paragraph (4); or

(c) has communicated an objection to an amendment to an appendix under paragraph (2)(f)(ii) shall be treated as a non-Party only for the purpose of the application of such amendment. Such treatment shall terminate upon the submission of a notification of acceptance under paragraph (2)(f)(i) or withdrawal of the objection under paragraph (2)(g)(ii).

(6) The Secretary-General shall inform all Parties of any amendment which enters into force under this article, together with the date on which the amendment enters into force.

(7) Any notification of acceptance of, objection to, or withdrawal of objection to, an amendment under this article shall be communicated in writing to the Secretary-General who shall inform Parties of such notification and the date of its receipt.

(8) An appendix to the Protocol shall contain only provisions of a technical nature.

Artikel 13

*Undertecknande, ratifikation, godtagande,
godkännande och anslutning*

1. Protokollet skall stå öppet för underteck-

Article 13

*Signature, ratification, acceptance, approval
and accession*

1. This Protocol shall remain open for sig-

(Översättning)

nande vid organisationens huvudkontor från och med den 15 mars 2000 till och med den 14 mars 2001 och skall därefter stå öppet för anslutning. En stat som är part i oljeföröreningskonventionen får bli part i protokollet genom

a) undertecknande utan förbehåll för ratifikation, godtagande eller godkännande, eller

b) undertecknande med förbehåll för ratifikation, godtagande eller godkännande följt av ratifikation, godtagande eller godkännande, eller

c) anslutning.

2. Ratifikation, godtagande, godkännande och anslutning skall ske genom deposition av ett instrument med denna verkan hos general-sekreteraren.

Artikel 14

Stater som har mer än ett rättssystem

1. Om det i en stat som är part i oljeföröreningskonventionen ingår mer än två territoriella enheter där olika rättssystem tillämpas på frågor som omfattas av protokollet, får staten vid undertecknandet, ratifikationen, godtagandet, godkännandet eller anslutningen förklara att protokollet skall gälla för alla dess territoriella enheter eller endast för en eller flera av dem till vilka tillämpningen av oljeföröreningskonventionen har utsträckts och ändra denna förklaring genom att när som helst göra en annan förklaring.

2. En sådan förklaring skall meddelas depositarien skriftligen och där skall uttryckligen anges vilken eller vilka territoriella enheter protokollet gäller. Vid en ändring skall det i förklaringen uttryckligen anges den eller de territoriella enheter till vilka tillämpningen av protokollet vidare skall utsträckas och dagen då utvidgningen träder i kraft.

Artikel 15

Ikraftträdande

1. Protokollet träder i kraft tolv månader efter den dag då minst 15 stater antingen har undertecknat det utan förbehåll för ratifikation, godtagande eller godkännande eller har

nature at the Headquarters of the Organization from 15 March 2000 until 14 March 2001 and shall thereafter remain open for accession. Any State party to the OPRC Convention may become Party to this Protocol by:

a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or

b) signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval; or

c) accession.

2. Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the Secretary-General.

Article 14

States with more than one system of law

1. If a State party to the OPRC Convention comprises two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to matters dealt with in this Protocol, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare that this Protocol shall extend to all its territorial units or only to one or more of them to which the application of the OPRC Convention has been extended, and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.

2. Any such declarations shall be notified to the depositary in writing and shall state expressly the territorial unit or units to which the Protocol applies. In the case of modification the declaration shall state expressly the territorial unit or units to which the application of the Protocol shall be further extended and the date on which such extension takes effect.

Article 15

Entry into force

1. This Protocol shall enter into force twelve months after the date on which not less than fifteen States have either signed it without reservation as to ratification, accep-

deponerat nödvändiga ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument i enlighet med artikel 13.

2. För stater som har deponerat ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument med avseende på protokollet sedan kraven för dess ikraftträdande uppfyllts men före dagen för ikraftträdandet, gäller ratifikationen, godtagandet, godkännandet eller anslutningen från dagen för protokollets ikraftträdande eller tre månader efter dagen för deponeringen av instrumentet, beroende på vilken dag som inträffar senare.

3. För stater som har deponerat ett ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument efter den dag då protokollet trädde i kraft, träder protokollet i kraft tre månader efter dagen för deponering av instrumentet.

4. Efter den dag då en ändring av protokollet betraktas som godkänd enligt artikel 12, skall varje deponerat ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument tillämpas på protokollet i dess ändrade lydelse.

Artikel 16

Uppsägning

1. Protokollet får sägas upp av en part när som helst efter utgången av fem år räknat från den dag då protokollet träder i kraft för den parten.

2. Uppsägning skall verkställas genom ett skriftligt meddelande till generalsekreteraren.

3. Uppsägningen träder i kraft tolv månader efter det att generalsekreteraren har mottagit meddelandet om uppsägning eller efter utgången av en längre tid, som kan anges i meddelandet.

4. En part som säger upp oljeföroreningskonventionen säger också automatiskt upp protokollet.

Artikel 17

Depositare

1. Protokollet skall deponeras hos generalsekreteraren.

tance or approval or have deposited the requisite instruments of ratification, acceptance, approval or accession in accordance with article 13.

2. For States which have deposited an instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect of this Protocol after the requirements for entry into force thereof have been met but prior to the date of entry into force, the ratification, acceptance, approval or accession shall take effect on the date of entry into force of this Protocol or three months after the date of deposit of the instrument, whichever is the later date.

3. For States which have deposited an instrument of ratification, acceptance, approval or accession after the date on which this Protocol entered into force, this Protocol shall become effective three months after the date of deposit of the instrument.

4. After the date on which an amendment to this Protocol is deemed to have been accepted under article 12, any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited shall apply to this Protocol as amended.

Article 16

Denunciation

1. This Protocol may be denounced by any Party at any time after the expiry of five years from the date on which this Protocol enters into force for that Party.

2. Denunciation shall be effected by notification in writing to the Secretary-General.

3. A denunciation shall take effect twelve months after receipt of the notification of denunciation by the Secretary-General or after the expiry of any longer period which may be indicated in the notification.

4. A Party denouncing the OPRC Convention also automatically denounces the Protocol.

Article 17

Depositary

1. This Protocol shall be deposited with the Secretary-General.

(Översättning)

2. Generalsekreteraren skall
- a) underrätta alla stater som har undertecknat protokollet eller anslutit sig till det om
 - i) varje nytt undertecknande eller ny deponering av ett ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument samt dagen därför,
 - ii) förklaringar gjorda enligt artikel 14,
 - iii) dagen för protokollets ikraftträdande,
 - iv) deponering av instrument om uppsägning av protokollet samt dagen då detta motogs och dagen då uppsägningen träder i kraft, och
 - b) överlämna bestyrkta avskrifter av protokollet till alla de staters regeringar som har undertecknat protokollet eller anslutit sig till det.
3. Så snart protokollet träder i kraft, skall en bestyrkt avskrift av det överlämnas till Förenta nationernas generalsekreterare för registrering och publicering i enlighet med artikel 102 i Förenta nationernas stadga.

Artikel 18

Språk

Protokollet har upprättats i ett enda original på arabiska, kinesiska, engelska, franska, ryska och spanska språken, vilka alla texter är lika giltiga.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade av sina respektive regeringar, undertecknat protokollet.

Upprättat i London den 15 mars 2000.

2. The Secretary-General shall:
- a) inform all States which have signed this Protocol or acceded thereto of:
 - i) each new signature or deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession, together with the date thereof;
 - ii) any declaration made under article 14;
 - iii) the date of entry into force of this Protocol; and
 - iv) the deposit of any instrument of denunciation of this Protocol together with the date on which it was received and the date on which the denunciation takes effect;
 - b) transmit certified true copies of this Protocol to the Governments of all States which have signed this Protocol or acceded thereto.
3. As soon as this Protocol enters into force, a certified true copy thereof shall be transmitted by the depositary to the Secretary-General of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article 18

Languages

This Protocol is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized by their respective Governments for that purpose, have signed this Protocol.

Done at London this fifteenth day of March two thousand.

Ersättning av kostnader för bistånd

1. a) Om ett avtal om ersättning av kostnaderna för parternas åtgärder för att ta hand om föroreningsolyckor inte har träffats bilateralt eller multilateralt före föroreningsolyckan, skall parterna bära kostnaderna för sina respektive insatser för att ta hand om förorening i enlighet med vad som sägs i i eller ii.

i) Om insatsen har vidtagits av en part på uttrycklig begäran av en annan part, skall den begärande parten ersätta den bistående parten för dennes kostnader för insatsen. Den begärande parten kan när som helst återkalla sin begäran, men i så fall skall den stå för de kostnader som den bistående parten redan har ådragit sig eller bundit sig för.

ii) Om insatsen har vidtagits av en part på eget initiativ, skall denna part stå för kostnaderna för sin insats.

b) De i a angivna principerna skall tillämpas om inte de berörda parterna kommer överens om annat i varje enskilt fall.

2. Om inte annat avtalats, skall kostnader för insatser vidtagna av en part på begäran av en annan part beräknas rättvist enligt den bistående partens nationella lag och gängse praxis rörande ersättning för sådana kostnader.

3. Den begärande parten och den bistående parten skall vid behov samarbeta för att fullfölja varje åtgärd som föranleds av ett ersättningskrav. I detta syfte skall parterna vederbörligen beakta gällande rättsordningar. När en åtgärd som fullföljs på detta sätt inte berättigar till full ersättning för utgifter som uppkommit i samband med biståndet, kan den begärande parten be den bistående parten avstå från ersättning för utgifter utöver de belopp som betalats eller att minska de kostnader som beräknats i enlighet med punkt 2. Denna part kan också begära att utbetalningen av ersättningen för dessa kostnader skjuts upp. När de bistående parterna tar ställning till en sådan begäran, skall de vederbörligen beakta utvecklingsländernas behov.

Reimbursement of costs of assistance

1. a) Unless an agreement concerning the financial arrangements governing actions of Parties to deal with pollution incidents has been concluded on a bilateral or multilateral basis prior to the pollution incident, Parties shall bear the costs of their respective actions in dealing with pollution in accordance with subparagraph (i) or subparagraph (ii).

i) If the action was taken by one Party at the express request of another Party, the requesting Party shall reimburse to the assisting Party the costs of its action. The requesting Party may cancel its request at any time, but in that case it shall bear the costs already incurred or committed by the assisting Party.

ii) If the action was taken by a Party on its own initiative, this Party shall bear the costs of its action.

b) The principles laid down in subparagraph (a) shall apply unless the Parties concerned otherwise agree in any individual case.

2. Unless otherwise agreed, the costs of action taken by a Party at the request of another Party shall be fairly calculated according to the law and current practice of the assisting Party concerning the reimbursement of such costs.

3. The Party requesting assistance and the assisting Party shall, where appropriate, cooperate in concluding any action in response to a compensation claim. To that end, they shall give due consideration to existing legal regimes. Where the action thus concluded does not permit full compensation for expenses incurred in the assistance operation, the Party requesting assistance may ask the assisting Party to waive reimbursement of the expenses exceeding the sums compensated or to reduce the costs which have been calculated in accordance with paragraph (2). It may also request a postponement of the reimbursement of such costs. In considering such a request, assisting Parties shall give due consideration to the needs of the developing countries.

(Översättning)

4. Bestämmelserna i protokollet skall inte tolkas som att på något sätt prejudicera parternas rätt att kräva ersättning av tredje man för kostnader för insatser för att ta hand om förorening eller hot om förorening enligt andra tillämpliga bestämmelser och föreskrifter i nationell och internationell rätt.

4. The provisions of this Protocol shall not be interpreted as in any way prejudicing the rights of Parties to recover from third parties the costs of actions to deal with pollution or the threat of pollution under other applicable provisions and rules of national and international law.